

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצול/ת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: אלמגור	שם פרטי: צביה
------------------	---------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: סטרול (קופלר)	בלועזית	Strul	שם נעורים:
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: צביה	בלועזית	Zivia	מין: נ
מקום לידה (ישוב, מחוז): יאש (יאסי)	בלועזית	lași	ארץ לידה: רומניה
שם פרטי של האב: שמואל, שמיל	שם פרטי ושם נעורים של האם: סולומון, באסה-לאה		
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):	שם נעורים של האישה:		
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה : יאסי	בלועזית	lași	ארץ המגורים: רומניה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: תיכון	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה: הנוער הציוני	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): יאסי			
האם היית בגטאות? אילו ומתי?			
האם היית במחנות? אילו ומתי?			
מקום השחרור: יאס		תאריך השחרור: אוגוסט 45	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?		לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?	
מקומות/מחנות בדרך לארץ:		שנת עליה: 1949	שם האנייה (אם עלה בדרך הים): גלילה

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

היינו ארבעה אחים, שלוש אחיות ואח. אני הבכורה. היום כולנו בארץ. הינו בית מסורתי, כשר. שמרנו על כשרות בנכס אשכנז. הייתי בתנועת הנוער הציוני. כנראה שחלק מהמשפחה הגיעה לארץ מגירוש ספרד וירדה למצרים. ככה שינינו את שם המשפחה ללקסר (מצד אבא). מצד אמא, משפחת סולומון, היו אשכנז. תמיד אמרו לי בגאווה שיש לנו איש פוליטי חשוב במשפחה לאון בלום (ראש ממשלת צרפת). סבתא רבא שלי הגיעה לארץ ב 1882 ישר לירושלים ושם היא קבורה. בילדותי שיחקתי כדור עף, למדתי בבית ספר יהודי פרטי ברמה הכי גבוהה שיש. תמיד תיכננו להגיע לארץ, אך כל פעם מישהו מת או משהו קרה ולא הגענו.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

כל השנים יאשי הייתה תחת הפגזות. בחזית. ועד סוף המלחמה. ב 22.6.41 הרומנים הכריזו מלחמה על הרוסים. בזמן המלחמה התפרנסתי מסריגה. הייתי מתקנת אופניים גם ופרימוסים. ב- 29 ביוני 1941 היה פוגרום ביאסי. באותו היום הרומנים אמרו: מי שיבוא לבוא לקחת אישור חופשי, liber, לא יעשו לו שום דבר. אז אנשים באו לקחת. הייתי בת 12 וחצי. איפה שגר רומני סימנו, בצלב או בצלב קרס ואיפה שלא היה מסומן- שם היו יהודים- שם אפשר להכנס. וזה מה שקרה לאבא שלי. משפחתי, משפחת לקסר. סבא היה עשיר מאד ועשה לכל נכד דירה על השטח שלו. לדוד, לשתי האחיות של אבא, ולנו הייתה דירה באותו השטח. באותו זמן גרנו במקום אחר, ליד בית העסק של אבא. הדיירת שלנו אמרה שהיא לא עוזבת. באו אלינו והוציאו את אבא. הוא הלך לקחת אישור חופשי, אבל זה היה תרגיל של הרומנים. ככה הלכו 18000. ראיתי אותו הרוג מול בית דודו, דוד לקסר. היה לנו בית מסחר לכלי נגינה. אבא, לפני שנהרג, קרא לי, הילדה הגדולה מבין 4 ילדים, ורצה לתת לי את המפתחות שלו, אולי אצטרך. כבר הייתה סוף שנת הלימודים. סיימתי בהצטיינות ואמא אמרה- עד שאבא לא חוזר אני לא באה לעסק (לא אמרתי לה שראיתי את אבא הרוג, עד יומה האחרון פה בארץ). אמרתי לו שאני אסתדר אם אצטרך להכנס לחנות, כי לא רציתי לפגוע בו וגם לא רציתי לקחת את המפתח. יום אחד נכנס שכן מהרחוב השני שידעתי שהוא קצין משטרה, לבוש באזרחי, ואמר לי שאבא שלי הבטיח לו פטיפון היסמייסטר. אז אמרתי לו שיבוא כשאמא תהיה. הלך. פעם שניה בא, ידעתי מי הוא, לבוש במדי סרק עם כל הסמלים, ושאל אם יש לי כסף. אמרתי לו שלא, מי קונה היום? ושהוא יכול לבדוק. מזל שהוא לא בדק כי היה לי מטבע אנגלי מפלסטינה מ- 1927, שנת נישואי הורי. הלך. כעבור כמה ימים נכנס שוב לבוש באזרחי, הוציא את האקדח ואמר לי- כסף? אמרתי שאין. אז את הפטיפון שאבא הבטיח לי. איפה אמא? לכי תביאי מהמחסן. ברגע שעברתי אחורה נתן לי את האקדח בראש, השאיר אותי על הריצפה ואמר פקט (פירוש המילה חבל או חטא). ב 42 סגרו את החנות, החרימו אותה ולקחו הכל. בוקר אחד נכנסו שני גברים, קצינים גרמנים, לא חיילים פשוטים, אולי רופאים, וביקשו תקליט לה טרוויאטה. הוצאתי, השמעתי להם, אני דוברת קצת גרמנית. שאלו אותי כמה זה עולה? ארזתי, שילמו לי, כעבור כמה ימים חזר שוב אחד מהם עם מישהו אחר ושוב ביקש את לה טרוויאטה. שוב שילמו, ארזתי והלכו. אז עוד לא הינו עם הטלאי הצהוב. למה לא הרגו אותי? לא יודעת. היה גרמני אחד, שהיה מביא לי לפעמים קוביית שוקולד. ידענו שצריך להתרחק מאנשים כאלה, אבל החייל הפשוט הזה אמר לי: שני ילדים כמוכם יש לי בבית (עלי ועל אחי הקטן ממני בשנה). בכל בן אדם יש משהו יפה. במשך השנים, איפה שיכולנו להשכיר חדר לשש נפשות, בלי חשמל בלי אוכל, השכרנו וישנו שם. לפעמים מצאנו את עצמנו במקלט או מתחת לאדמה וככה עברנו את המלחמה.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

אחרי 45 הקומוניסטים התחזקו מאד, ואני הייתי בתנועה הציונית. התחילו ללמד את תורת הקומוניזם ולחזק את המפלגה. אחר כך נתנו תקופה קצרה לכל תנועות הנוער הציוניות לפעול, כדי לראות מי הוא מה וב 1947, הייתי בקורס הגנה של המחתרת הציונית ברומניה מטעם תנועת הנוער הציוני. ב- 45 חזרו הילדים מטרנסניסטריה. הביאו אותם ליאשי. לבנין של בית הספר הגדול של דוברי הצרפתית, נוטרדאם. מכל התנועות באנו, ניקינו את הבנין, אבל צריך היה לתת להם גם אישורים כדי שיוכלו לנדוד ולנסוע. החבר'ה שלי מהתנועה אמרו כך: צריכים להגיע למשרד הפנים להשיג את החותמת. הטילו עלי ללכת בשבת להוציא את תעודת הזהות שלי ולהוציא איתי את החותמת. לקראת סוף היום הלכתי, הוצאתי את תעודת הזהות ואיתי החותמת. החותמת חזרה אחר כך עם מישהו אחר. על דבר כזה היו מקבלים כדור בראש בלי משפט.

ב-47 כשחזרתי מהקורס בהרים, אמא כבר לא הייתה, לא היה לי איפה לישון. פניתי לחבר'ה וסידרו לי שאסע לבוקרשט עם רכבת הדואר עם הבחורים מהרכבת, בלי כרטיס. כבר הייתי ברכבת ואמרו לי לקפוץ מהרכבת כי אסור היה לי להיות שם. אז קפצתי. במזל לא תפסו אותי ושמו אותי בבית סוהר. ישנתי ביאשי עוד יומיים, בינתיים החברים סידרו לי כרטיס שעלה הון תועפות ונסעתי לבוקרשט.

ב-47-48 עשיתי קורס קומוניסטי בבוקרשט ועברתי בהצטיינות. עברתי חקירות. ב-48 הלכתי ישר לברקוף פלדמן, יו"ר מפלגת הקומוניסטים הרומנים (שבמקרה היה באותו זמן בבוקרשט), הוא היה מיאסי, בן של סנדלר. ביקשתי ממנו שייתן לי אישור לעשות עליה. זה היה סיכון אדיר וחוצפה. אבל הוא הסכים.

ישבתי עם חבר שפגשתי בבוקרשט, הוא למד רפואה. התחלנו לדבר ולעשות תוכנית מה לעשות הלאה. חשבנו שאלך ללמוד להיות אחות הוא ימשיך בלימודים ונתחתן.

ב-15.1.49. קיבלתי את ההודעה שקיבלתי עליה. לא ידעתי איפה למצוא אותו, לא ידעתי איפה הוא גר. עלינו לארץ כולנו יחד, אמא וכל האחים.

עלינו לארץ מ-15.1.1949 עד 21, ששה ימים באנייה בשם "גלילה". באנייה היו 1600 נוסעים. רובם מטעם הקומוניסטים במטרה לחזק את הקומוניסטים פה בארץ. הגעתי ביום שבת לנמל חיפה. פגשתי חבר מתנועת הנוער שכבר בא ב-47 דרך קפריסין. כעבור ששה חודשים, ביוני התחתנו.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

הכרתי את בעלי לשעבר בתנועת הנוער הציוני לפני המלחמה. עברנו לירושלים, התחלנו להכיר את הארץ. ביוני 1949 הוצאתי מספר תעודת זהות ישראלי. ביוני 49 התחתנו. נולדה לנו בת.

למדתי בתדמור בשנת 1968 ובבלינסון ב 1961 ניהול משק בהצטיינות.

בהתחלה עבדתי באוניברסיטה העברית בספונג'ה, וחילקתי תה. אחר כך עבדתי בתל השומר. עבדתי גם במלון שרתון, הדרכתי סטודנטים.

ראיון: עינת בן דוד
תל אביב. מאי 2012

